

ARMIN gyógyszer sz átal k's-i ett „Clavethy“ vastag bőr és minden hasonló bőrképződményt írto...

gyerejü és ételhez való kitünö, á a egy nagy üreg- 70 kr.

iztos hatású, több e ismerő irattal kitüntetet szer, tenféle gyomorbetegség, „Katzen jammer“, kor-

vakond, stbit író szer. Csakis a rágesáló állatokra

sz-pió és minden bőrbetegség ellen, kitünö ár-

udító, mely és f-jkorpásság ellen biztos hatású,

haffestő szer“, ára használati utasítással 4 frt.

ny dohoz ára 50 kr.

gy-Solymosi

DIBÁS, gyógyszerész:

Udvarhelyti, Erdély.

335 szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVÁN“ gőzmalom

készítményeinek készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN ingyen zsákkal.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like Asztali dara, szinte 30 kilós zacskóval, Királyliszt, etc.

Pain-Expeller... reezenben: Dr. Rothsehnek... varosi gyógyszerertarban.

z, Vecsey-ház.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.

Hirdetési díj: Négy hasábos petisorsért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alkú szerint a legolcsóbb árért.

Melyik párttal szavazzunk?

Magyarország népe választás-hoz készül. A nemzet azon része, melyet választási census és rosz

A hány választókerülete van az országnak, annyi központba van irányozva és foglalva a választó

Ez az idő az, melyben a nemzet minden egyes választó polgára nem egyszerű napszámos, hanem

A választások mozgalma immár folyamatban van országszerte. Kormánypárt és ellenzék a nemzet egy

ragaszkodás adta meg lehetőségét annak, hogy kezökbe vehették a hatalmat és intézhetik ennek a nemzetnek sorsát!

Igaz! háromszáz év óta szóln ezen pártoskodásról a szomorú nóta. Szomorú volt ennek a pártoskodásnak története eddig is, mert meg-

Törvénykönyvünk egyetlen lapja sem tehet bizonyosságot arról, hogy Magyarországon lett volna a nemzet alkotmányosan kifejezett

Es ebben van a különbség a 67-es alapot teremtő Deák-párt és a mai kormánypárt politikája, czélja és iránya között.

Magyarország a jelen választások alatt, főleg ezen elveitől eltérő Tisza Kálmán politikájára felett van

lette, hanem követett politikai irányja után, mellyel az egész nemzet-től eltért!

Az általa teremtett politikai helyzettel ösmerős, egyetlen választó sem járulhat tehát habozva a választási urnához, kifejezve szavazatával azon ítéletet, a melyet Tisza Kálmán maga mondott ki magára!

Kovács István.

A kisvárdai kerület volt országgyűlési képviselője, Piliszy László a függetlenségi párt tagja a lón; a

Verhovai Gyula vasárnap tartá programbeszédét a tiszalöki kerületben. Mint nekünk írják, utja diadalmenet volt.

Nagyvárad, június 13.

Lezajlottak az ünnepélyességek, kezdetét veszi a munka, a fáradozás. És mégis jól esik vissza tekinteni az ünnepélyességek lefolyására a kormány-

Este fátylas menetet rendezett a párt. A 48-as népkör elől a sz. László tért betöltő tömeg felvonult illetőleg tömörült a „fekete sas“ előtt, a hol Irányi Dániel hatalmas érvekkel támadta meg a kormány politikáját a ugy ekes szólása mint érveinek hatalma zuzó hatással volt a kormány politikájára és pártjára.

Innen a menet Böllöny József képviselő jelöltünk lakása elé vonult, hol a lelkes ifju, Böllönyi, a parlamenti szónokok közzé igtatta be magát jeles beszéddel.

Oly nagy volt a részvét és oly tömeges a megjelenés, hogy a legidősebb egyének sem emlékeznek Nagyváradon ily inposans fátylas menetre.

Mig mi így tisztelgettünk és ünnepeltünk, azalatt a kormánypárt V. Velenczén a „Nyul“ című korezmában rendezett ingyen bankettet, az az hogy nem ingyen volt biz az, mert a lelkiismeret volt az ára, amit a kormánypárt étellel-itallal szerez; jelen volt itt a szabadelvű párt pénztárnok és főkortese, három pap, g. keleti, g. kath. és egy r. katolikus, az izr. orth. hitközség elnöke, és minden községi tanító kik azután maguk köré gyiljtván mintegy 100 főre menő, jobbra nem választó tömeget, együtt tánczra kerekedtek és reggelig ittak.

Vasárnap reggel nagy tömegben csoportosult a választók sokasága a „Fekete sas“ nagytermében a közgyűlésre, az a nagy terem, melyben három ezer ember fér meg, zsufolóság betölt.

detét vette a nagyvárad 48-as párt zászlója felavatásának ünnepe.

A zászló anya Böllöny Józsefné, szül. Nedeczky Ferike asszony volt, körülte csoportosultak a koszorú leányok disz magyar öltözetben, mint maga a zászlóanya.

Lukács Gyula a közönség leirhatlan lelkesedése között tartotta a megnyitó beszédét, utána Nagy Márton szavalta el Ábrányi Emilnek e czéla irtköteményét, mely az előadás hatalma és szépsége által is emelve, számos embernek facsart könyvet szeméből. (Lásd alább.)

Ezután következett a szegek beütése. Kiemelendő a zászló-anyának az ember szeretetért és Irányi Dánielnek: Lehetsz rongyos, de piszkos soha, — jeligeje. —

Az ünnepély végeztével a közgyűlés tovább folyt.

Irányi Dániel hatalmas beszéddel támadta meg a kormányt és politikáját; ezen beszéd jó hatása már is érezhető az ingadozóknál s a mérsékelt ellenzékienél, utána Kiss Albert, a székelyhídi kerület képviselőjelöltje nyilatkozott, számokkal mutatta ki a kormány bökezúségét a közöstygek és fukarságát a köztygek iránt. Gyönyörű beszéde, hatalmas érvei meggyőzték a jelenlevőket, hogy az ellenzékí arnyalatoknak egymást támogatni erkölcsi kötelességük.

Kiss Albert ezen beszédének folytatását átvette a kormánypárt, a mely érezve saját hatását, elhatározta, hogy a székelyhídi kerületben mulhatatlanul léptet fel jelöltet, hogy leküsse azon egyént, kit a megye területén legfélelmeőbb ellenfeinek ismert fel.

Este a b. ujfalu kerület szabadelvű párti választóinak küldötti szintén beérkeztek Beüthy Andor jelöltük felkérésére, számszerint mintegy 150 en, kik aztán a város területén szétfolytak korteskedni a miniszterelnök mellett.

Este 400 terítékre rendezett bankettünk volt a „Fekete Sas“-ban, hol az első felköszöntő Kossuth Lajosért, a legnagyobb magyarért, a második a zászlóanyáért, a harmadik Irányi Dánielért mondatott és így ment ez nagy lelkesedés közt éjfélig, ekkor vendégeink nyugodni távoztak.

Ez idő alatt a szabadelvű párt rendezett ingyenes kosztolást az ugnevezett Réten, hol az intelligencia öblös poharakkal kapacitálta a választókat a szabadelvű párti igaz utra, de hát nem lesz ennek hatása, józan és gondolkozó népünk utalattal fordul el a kortes eszközök ilyen felhasználásától.

50 éves jubileum.

Szabó József 50 éves tanítósa jubileumakor elmondott beszéd. 1881. jun. 12.

Mélyen tisztelt gyülekezet! Tndva van mindnyájunk előtt — mert a hír megelőzte az eseményt — hogy jelenleg egy 50 éves tanítónk jubileumát ünnepeljük.

Négy évvel ezelőtt épen ilyen ünnepélynek voltunk tanúi, melyet ugyancsak egy tanítónknak Gyulai Józsefnak, az ő felszázados pályája lelkiismeretes megfűtása alkalmából, némi megjutalmazásul hasonlóképen ref. egyházunk rendezett.

Es most egy másik, a tanító hivatalt rögös, de igen fontos pályáján 50 éven keresztül lankadatlan szorgalommal, és mindenkor szép eredménnyel fáradozott tisztos férfinak, Szabó Józsefnak adjuk át az elismerés koszoruját, követe az irás eme szavait: „a vén ember előtt kelj fel, és a vén embernek orcáját megbecsüljed.“

Kinek szive ne dobogna fel ez ismételt lélekemelő ünnepély megérésére? kinek keble nem telik meg örömmérséssel, midőn a sokak által lenézett, vagy legálább is csekély fontosságúnak ismert ta-

nitói hivatalnak ilyen kintetését, hogy ne mondjam, megfizetését szemléli?
Hála a gondviselésnek, az idők változtak, a néptanítói hivatal kezd mind inkább inkább kibontakozni az azt környeztet sötét homályból, és lassanként azon helyre emelkedni fel, mely azt méltán megilleti társadalmi életünkben.

Eddig legtöbb esetben csak árnyoldalai mutatattak elő a tanítói hivatalnak; és igen gyakran keserítették meg az azzal foglalkozóknak mindennapi panaszos kenyerét amaz ósidőkől átmaradt szavak: „a kit az istenek gyűlölték, tanítóvá tették azt.” (quem dii oderunt, praeceptorum fecerunt) És árnyoldalak mellett csak ritkán tűntek fel némi fényugarak, melyek a hivatottakat buzdították, lelkesítették, nemes feladatuk teljesítésében ellankadni nem engedték.

Ma már e fényugarak erősebbek; ezek lassanként oszlatják a homályt, s lehetővé teszik a hivatottak irják fel a fentidézett helyett ezen szavakat: hogy alig van egy fontosabb, nagyobb horderejű s áldásosabb hivatal, mint a szakavatottsággal, lelkiismeretes buzgósággal betöltött tanítói hivatal.

Mielőtt azért jelen ünnepünk közelebbi ezéjára átrétek, s a rém bízott kedves kötelességet teljesíteném: szabad legyen nekem alkalomszerűleg — s hogy a mélyen tisztelt gyülekezet türelmével vissza ne éljek — lehető röviden: a tanítás, különösen a nőnevelés fontosságáról szólnom, hogy így kiemelhessen egyúttal néhány vonásban a tanítói hivatal fényoldalait is.

1) A tanító tanítványait isten nemes teremtényeit szemlélve, az azokban elrejtett szellemi kincseket kikeresni, fejteni és napfényre hozni törekszik. Gyönyörű feladat ez magát a foglalkozás nemét, gyönyörű a foglalkozás eredményét tekintve! Mert a földműves barázdáit édes odaadással hasogatja; ha a mesterember műveinek lelketlen anyagját lefoglaló kedvel szabja, faragja; ha a festő esetét egy darab papíron, vásznan lelkesedve hordozza: mily szenvedély, mily kedv, s lelkesedés fogja betölteni keblét egy tanítónak, ki érő szív, gondolkodó elme, ki ember miveltére fordítja nemes munkálkodásait?

Mit mondjak az eredmény örömeiről, melyek a tanító nemes foglalkozását kísérni szokták? Ha a földművelőnek keblét örömmel töltik el elszórt magvainak zöldellő virányai, érett kalásai; ha a mester örövendő hordozza végig szeméit a műanyagon mely munkás kezei közt aranyos alakot, csinosítást nyert; ha a festő elragadtatva olvadoz esetének sikerült művein: minő örömet fog érezni azon tanítónak kebele, ki nevelői munkássága közben, időfokozatonként elenészni látja a sötétséget, mely munkálkodása kezdetében az isteni szikrának, az éznek világosságát körülhálályosította vala!

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A szerelem átka.

Beszély.

15. Váncza Mihálytól.

III.

Zord téli est van. Fagyott hóhelyeket vag a hideg északi szél az utazákon haza siető egy két ember arcába. A kinek nincs dolga szívesen marad otthon a fűtött kályha mellett. Még a rozsz kutyát is kár kiverni ily átözött időben. Az aszfalra oda fagyott a hó meg a jég, egy sima tükörhöz hasonlítanak az utazók. A csipős hideg szél majd kimarja az ember arcát szinte vezrik bele. Zuzmarás fehérminden, még a levegő is csikorog. A gázláng alig bír égni. A boltokat korán bezárták, kinek is jutna eszébe ilyen időben boltba menni!...

A kerepesi uton egy szájalomra méltó alak fut, hol előre, hol hátra. Egy-két ruhadarab takarja testét, csoda, hogy eddig is meg nem fagyott. És hozzá leány. Mervevén néz maga körül, keresni látszik valakit, talán menhelyet, hol felmelegíthesse zsidó tagjait... Megáll egy pillanatra, aztán újra tovább fut, összehuzza nyaka körül a vékony kendőt... öntudatlanul, magánkivül. Sírnak látszik, zokogni... de a könnyek oda fagnak arcához, a meleg pára ajkaihoz, letörlel, de nem lehet, nem bírja újja meg vannak dermedve s lehorzsolják arcának gyenge bőrért... A hatvani utca sarkához ér, de ott már nem bírja tovább, összeroskad a

Boldog a tanító, ki pályája folyamán ily örömezzetett eredményekkel találkozhat; boldog, ki a tanítványok szívének nemesítése, elméjüknek felvilágosítása körül, hű fáradozásainak szerény eretében, így fohászodik fel az élet urához: Atyám! a szíveket és elméket, melyeket rám bízál, én megőriztem, és egy is azok közül sötét homályban nem maradt.

2.) Mint a polgári társaság leendő tagjait is kell a tanítónak tanítványait képezni. Sokan azt mondják, hogy igen a legszükségesebb ismeretekre — olvasás, írás számolásra — nem csak a fiú, hanem a leánygyermekeket is tanítani kell, de a leendő nők kötelességei már nem az iskolákban tanítandók meg, mert ezeket maga a természet jelelte ki, melyeket a nők — akarják nem akarják — követni kénytelenek. (Ő reájok nem fogja bízni a társaság a közrend és bátorság fentartását, mert gyengék karjaik; nem bízva meg őket hivatalok viselésével, ezekre erősebb elméjű férfait hívja meg.)

En a nőknek a társas életbeni hivatását a férfiakétól igenis különböztetnem ismerem, de ezzel amant egyenlőképpen nagy fontosságúnak tartom, mert úgy vagyok meggyőződve, hogy iskolailag jól képzett nők nélkül polgári társaság boldog nem lehet; úgy vagyok meggyőződve, hogy jó feleség, jó anya, jó gazdasszony nélkül egyes háznépnek esendben és rendben nem lehetnek; egyes háznépnek mondok, melyeknek összegéből áll a polgári társaság. És épen ezen meggyőződésnél fogva — szemmel tartva az ártatlan gyermek kor, szemmel tartva a gyöngéd nőnem szerény kívánatait — tanítandóknak tartom e nem osztályosait a kötelességekre és ismeretekre is, melyek ama hármás életviszonyban tőlük megkívántatni fognak.

A hivatását átérző tanító azért megtanítja a leányöndevendéket arra, hogy ha idővel házastársait iránt tiszta szeretettel, szelplőten hűséggel, kölcsönös engedékenységgel okos beállításal viseltetni nem fognak, a viszálykodás versengés pusztító tüzeiben fog felemészteni egész életük, megtanítja őket, hogy a gyermeknevelés nagy fontossága munkájában az anyákat illeti az első kötelesség annál is inkább, mert az atyák — kivált a szegényebb osztályon — a megéhezés és családfejtartás nehézségeivel vannak legtöbbnyire elfoglalva; és így az anyáktól függ nagy részben, hogy gyermekeik idővel áldásai vagy átkai legyenek az emberiségnek. Megtanítja őket, hogy ha családi életben idővel takarékosak leendnek, a házat szelid bánáskúval rendben tartják, isten áldása rajtok meg fognak szaporítani. Megtanítja őket, hogy mint polgárnők mivel fognak tartozni hazájoknak, mivel felsőbbjeinek, előjáróinak. Bevezeti őket egyszerűságra a természet ismeretébe, megtanítja elméjüket a babonák rémeitől, melyek a nőnem eleven képzelődéseiben szállásolni szeretnek. Felmutatja előttük

fájdalom kinya alatt, még liheg pár pillanatig, aztán bezáródnak fagyos pillái s elszerűl...

A Zrinyi nevű kávéházból egy sötét alak jön ki s egyenesen a hatvani utca felé irányozza lépteit. Egy öreg zenész, a ki haza felé akar menni, mert ma nincs keresete. Ki menne ily zord időben kávéháza mulatni, még az is boldog, a ki fűtetlen szobában lehet! Az utca sarkán megpillantja a földön fekvő leányt, hozzá siet s ijedten veszi észre, hogy meg van dermedve... Csak lassan zihál még keble; gyors segílyre van szüksége, leveti rongyos köpenyét, ráborítja s gyorsan vissza siet a kávéháza. Az álmos piacérezek morognak de nem mernek a jó szívé öreg parancsának ellenszegülni. Erős, szeszest italt visznek s feldörzsölik, életre hozzák a szerencsétlen leányt. Kinyitlik a szem, göresösen mozognak az ajkak érthetetlen szavakat susogva... lassanként visszanyeri rugékonyságát a zsidókat, életterejét a vér eszmeletre tér a szét rencesélen. Beviszik a kávéháza s ott hálásan megszorítja mentő kezét, annyit bizalommal jóssággal tekint az öreg zenész szemébe, hogy ez megszánja s kérdősködni kezd sorsa felől. A szegény leány sírnak kezd s zokog keservesen. Az öreg kényteléstől s távozni készül. Megtette a mit tehetett, most mehet. Az ajtó felé irányozza lépteit, de a leány hozzá fut s letérdel előtte s összeesett kézzel szívzsongató hangon könyörög; — Ne hagy el bárki légy, mutass irántam irgalmat!... Az öreg visszafordul, de a kávéház álmos piaczérei fel-szólítják őket a távozásra. Oly szívtelenek

a förténelmi nagy alakokat, hogy azoknak példája által ők is nemes tettekre buzduljanak. S így elkészülve nyugodtan boesája ki őket a közélet tengerére, hogy azon a különböző szelek és viharok esapdosásai között, a szerzett ismeretekkel, mint iránytűvel biztosan utazhassanak. — Mily szép hivatás! mily magasztos feladat ez!!

3.) A tanítványok — és így a leányöndevendékek is — a ker. anyaszentegyháznak is tárgyai, mint kik abba már a keresztesség szent sákramentoma által felvétettek. Meg kell tehát velük az iskolában ismertetni azt, kit még eddig, gyenge éveinél fogva, talán csak nevével ismertek, a mindeneket teremtő, és mindenekre gondot viselő mennyei atyát, és kit elbocsátott, az ő egyszülött fiát a Krisztust, az anyaszentegyház fejét. El kell őket vezetni, az Ildvezítő tanítása szerint, az egy Istennek nemesak igaz ismeretére, hanem lélekben és igazságban tisztelésére. Szent bizalmat kell önteni fogékony szíveikbe az Istennek hű gondviselőse iránt; ke-zökbe adni az evangéliumi tudomány szövetekét, felvilágosítani előttük a földöntúli élet határait; szeretetet csepegtetni beléjük Isten, embertársaink, magok iránt, és meggyőzni őket a felől, hogy ker. embernek mind életében, mind halálában a legfőbb nyeresége a Krisztus; különben is a vallásosság-ra, ha valaha, most ezen anyagi korban van legnagyobb szükségünk. Fel kell fejteni előttük a Jézus által szerzett sákramentumok titkait; megismertetni őket a felekezettnek, melynek kebelében ők, és szüleik élnek, történeti állásával, jogaival, kötelességeivel, meg hittanaival, de ugyanakkor beléjük csepegtetni a másfelekezetek iránti ker. türelmet is. Így a vallás iránti igazi buzgóságot — melynek templomává a természet csaknem kiváltságosan a női szíveket formálta — ajtatos könyör-gések, s szívemelő éneklések által éleszteni, táplálni, megerősíteni.

Midőn a tanító munkálkodásának val-lásos sikerét is tapasztalja; midőn az imádkozó, és éneklő kisdéd sereg arezain mennyei fény szent sugarait elömlőve látja, midőn örömmel tapasztalja, hogy Isten a kicsinyek által miként végzi el a maga dicsőségét: égi erő szent balzsama frissíti fel újra meg újra a munkában ellankadt tagjait, és ez erő meg-jult kedvvel, és egész lelkesedéssel hívja meg ismét tanítói nehéz de magasztos pályájának folytatására.

Az ily értelemben átértett, szakava-tottsággal, lelkiismeretes buzgósággal, lan-kadatlan szorgalommal betöltött tanítói hi-vatalnak — ki tagadhatná? — bizonyval megvannak fényoldalai, de megvannak ju-talmai is.

Ha nem gazdag, de legalább tisztés-séges javadalmazással igyekezik ma már ellátni mindenik egyház a maga tanítóit; és gondoskodik va, hogy előregedés, vagy testi lelki elerőtlenedés idején azok és maradekaik legalább a végnomortól

az emberek! Mit csináljon, hogy segítsen e szegény teremtésen? Pénze nincs azt nem adhat, legfeljebb lakását oszthatja meg vele... Azt is hálásan köszönni meg a halálól megszabadított leány...

Elindulnak sietve az üres utazákon át a külvárosok fele. Szük sikátorokon keresztül haladnak míg végre a lilium utca alacsony kis házacskája előtt megállanak. Az öreg csenget, a házmester kinyitja a kaput s fejét csóválva e szokatlan látványon. Az öreg zenész mindig csak reggel felé tér haza s most mikor még alig van tíz óra egy didergő leány-nyal jött meg. Mit jelentsen ez? Kíváncsi volt a jövevény kilétére, de nem kérdez-heite meg az öreget, mert semmi köze sem volt annak dolgaihoz, aztán meg a jó ember maga sem tudta, kit, mit hozott magával.

Az udvar legvégén egy alacsony szük szobácskában lakott a szegény zenész. Egy-két rozszant butordarab volt csak benne s a falakon pár durván festett kép, annak is az üvege össze volt zúzva. A mint belépnek s az eltörött fagygyugyertyát meggyújtja, egy kis szálmával türelhető me-letet csinált a plékályhában, mely a kis szoba egyik szögletében sötétlett.

Ideje, hogy bemutassuk olvasóinknak az öreg zenészt s pár szót szóljunk mult-járól. Már jól benne van a hetvenes éve-kben s az a pár haj is, mely még fejét borítja már hófehér, tiszteletet biztosítva és követelve az aggasztóknak. Szép multja volt, gazdag volt. De a rozsz társaság, a „jó” barátok elpusztították mindenét, a nagy birtok, a szép ház mind elszórt egy-más után. A legnagyobb szükségbe jutott, nem volt semmije, senkije A „jó” pajtások

megmentessenek. Hogy többet nem tehe-tünk, ennek oka az ünerején magát fen-tartó s annyi áldozatot meghozni kényte-len prot. hitfelekezetünk szegénységébe-rejlik. —

Az anyagi jutalmazás mellett ott áll minden jó tanító számára az öntudat, a kötelesség hű teljesítéséből származó boldogító öntudat. Mindezekhez járul nem ritkán a közelmérés is, mely tettekben nyilvánul.

Ilyen elismerésben részesül jelenleg Szabó József egyik néptanítónk, kinek tanító-sága 50-ik évfordulóját ünnepeljük, s ez ünnepélyt az ő számára maga ref. egy-házunk rendezte.

Valóban istennek nagy áldása, ha valaki hivatalában, főleg a tanítói hiva-talban félszázadot lelki és testi erőben s megalégedéssel betölthet. És Szabó József ünnepelt derék tanítónk egyik ezek kö-zül; ki annyi éven át mindenkor lelki testi elevevésséggel, szelidséggel s kitűnő eredménnyel fáradozatlanul munkálkodott az ur veteményes kertjében; csaknem tíz-ezer leányöndevendéket tanított és nevelt, kiknek legnagyobb része már anyává, sőt nagyanyává is lett, és ezek gyermekeiket, unokáikat, mint legdrágább kincsöket, maig is a legnagyobb örömmel s nyu-godtsággal bizzák az öreg tanítónak, mint az ő egykori kedvelt tanítójuknak há-gondja alá, ki eddigi érdemeit most leg-közelebb azzal is nevelé, hogy egy tani-tói gyűlésen szép értekezést tartott, a gyermekek vallásos neveléséről, mely ér-tekezés nyomtatásban is megjelent már, hogy a szülőknek hasznos tanúsággal szol-gáljon.

Mély tisztelettel kell azért meg-hajolnom egy oly egyházi előjáróság előtt, mely a hű munkásnak érdemeit elismerve, a tanítói hivatal rögös pályáján 50 évig fáradozott öreg és tisztességben megöz-szült szolgáját ily kintetésben részesíti. Tartsa meg az jó isten ez ő s ref. anyaszentegyház régi fényében, dicsőségében, hogy legyen ez lámpása, példányképe a többi testvér egyházaknak most és minden időben!

Légy üdvözölve általam ez ünne-pélyes órában, te is helybeli tisztos ref. tani-tói testület, melynek tagjai közül rövid négy év alatt mar kettő részesül ily ün-nepélyes kintetésben, s mely kebelében oly számos kitűnő tagokat számlál, kik a kor intő szövegét megértve, egész odaadás-sal igyekeznek hivatásuknak — a nép-nevelés nagyfontosságú feladatának — meg-felelni. Ne is csüggedjétek nemes pályá-tonok, még ha talán félreismerés s anyagi nélkülözéssel kell is találkoznotok; a jobb jövő édes reménye lelkesítsen titeket mind-annyiszor. Isten áldása legyen nemes mun-kálkodástok, hogy mindannyian elisme-résben részesíthessétek, mind a szülők, mind az előjárók részéről.

És most tisztelt ünnepelt férfit! fo-gadd el ezen díszes emlékjárandékot, mely-lyel téged ref. egyházunk előjárósága 50 éves tanítósságod jubileumakor ünnepélye-

is elhagyták, tudni sem akartak többé róla, nem akarta senki sem barátjának ismerni. Kétségbeesésében eszébe jutott régi hű társa a lant, melynek hurjaiból oly bájos hangokat tudott kialsalni. Ke-zébe fogta ez egyedüli segítségeszköz s házról-házra járva kereste kenyerét. Be-látta az emberek halátlanságot érzéketlen volt a szívtelen pazarlók iránt, de szerette a szegényt s megosztotta vele utolsó falatját is. Nem szegyenelte ez élet módját, szüksége volt rá s a szükség megtanít mindenkit komolyan gondolkodni és komolyan élni! Jó szíve volt s lehet, hogy épen ez okozta szomorú sorsát. A „jó” barátok és cimbe-rák, kik csak a pénzt szeretik, hamar ész-reveszik, hogy kinek van jó szíve, melyet könnyen megnyerhetnek önzésöknök. Sze-gény Tamás. — mert így hitták az öre-get — már régen belátta hibáját, de nem segíthetett rajta, bele kellett nyugodni a végzés rendelkezésébe. Fájt a szíve, ha eszébe jutott fényes multja, nagy gazdagsága, mely ma már csak keserű szemrehányást okozó emlék.

De ma este elhallgatott a lelkiisme-ret vádló szava, ma szegénység daczára is megalégedett, boldog volt, a minő csak ember lehet, a ki tudja, hogy jót tett, hogy segített embertársain. A részvét legszebb gyöngye az emberi kebelnek — mondja a költő és Tamás, midőn résztvevő szívvél letörle a szerencsétlen leány könnyeit, ked-ves dolgot végzett az isten előtt...

Oda fordult a reszkető leányhoz, gyöngédén megfogta kezét s szemébe nézve megkérde nevét, tudakozódott állapotáról, sorsáról.

(Folyt. köv.)

sen megtisztelt hitelessággal, nitóság terhe-dal együtt él-édes örömet, napjaiban. Mi-isten örökdíjé-hogy még éve-tok egyházu-n munkálkodva-nél több jó b-háztagokat. E-Végtl meg a főtiszt-kintetes és m-lekezet tagjai-ésükkel ktló-nyét emelni, horderejét el-meg isten kö-buzgóságot; ebben letelep-denkor az eg-ként eddig, oltárára karó-újabb áldozat-vázos, virágo-házaak, mind

A nagyváradi... Ir... Fel a zászlót... Mint szivarva... Bontások ki... Mint a sas ha... Csak fel azt... Ezredéves mu... Honf sziv sze... Nemtő a ki t... Büszke fölve... Szenteld meg

Fuvalom, me... A holott egy... Mert babérja... Hol virágot... Szenteld meg

Költő dala, m... Mint haldokl... Édes bus da... Melyből zend... Szenteld meg

Árvák könny... Szent apakér... Csoda köny... Herradv hon... Szenteld meg

Jertek ide, s... Özvegyek, a... Anya kéz, a... Vézró testét... Szenteld meg

Esküszöm e... Hogyha egy... Tespedők mi... És tárt melle... S nem hagyj

Esküszöm, ho... Harcolunk n... Mig olyan les... Olyan rongy... Mint a régi z

A n6... Mannák Vilma... házban kívén... nap delután... ki hosszabb... ugyanazon há... utazára hivat... egy férfi vár... kívánsó az u... gadta s papr... tán kést ránt... gát vesztett... összeszurkál... megszökött.

gy azoknak megmentessenek. Hogy többet nem tehe-

nekre buzdul- tant boesája egy azon a esapadosai mint irany- Mily szép ez!!

gy a leány- zentegyház- már a ke- ltal felvé- iskolában enge évei- smertek, a nekre gon- it elboes- istiszt, az et vezetni, egy Isten- banem lé- re. Szent szivekbe ránt; ke- many szö- a földön- sepegtetni gogok iránt, gy ker- r, mi n d r, e s é g e llásosság- korban kell fej- ett akkra- tni öket en ök, és jogával, e ugyan- felekeze- a vallás- k temp- tságosan könyör- ülesz-

mek val- don az arezin- re hatja. Ist en- ré g z i- rozent- a mun- megü- l hiva- os pá- akava- ul lan- fói hi- nyul- ak ju- sztes- es mar- bitoit: edes, azok- mortól

is elhagyták, tudni sem akartak többé róla, nem akarta senki sem barátjának ismerni. Kétségbeesésében eszébe jutott régi hű társa a lant, melynek hurjaiból oly bájos hangokat tudott kicsalni. Kezbe fogta ez egyedüli segélyeszközt s házról-házra járva kereste kenyerét. Belátta az emberek halálanságát érzékellen volt a szivtelen pazarlók iránt, de szeretete a szegényt s megosztotta vele utolsó falatját is. Nem szegyenelte ez élet módját, szüksége volt rá és a szükség megtanít mindenkit komolyan gondolkodni és komolyan élni!

Jó szive volt s lehet, hogy épen ez okozta szomorú sorsát. A „jó“ barátok és cimbe- rák, kik csak a pénzt szeretik, hamar ész- reveszik, hogy kinek van jó szive, melyet könnyen megayerhetnek önzésüknek. Szegény Tamás. — mert így hitták az öre- get — már régen belátta hibáját, de nem segíthetett rajta, bele kellett nyugodni a végzés rendelésébe. Fájt a szive, ha eszébe jutott fényes múltja, nagy gazdagsága, mely ma már csak keserű szemrehányást okozó emlék.

De ma este elhallgatott a lelkiismeret vádló szava, ma szegénysége daczára is meglegedett, boldog volt, a minő csak ember lehet, a ki tudja, hogy jót tett, hogy segített embertársain. A részvét legszebb gyöngye az emberi kebelnek — mondja a költő és Tamás, midőn résztvevő szívvél letürelő a szerencsétlen leány könyveit, kedves dolgot végzett az isten előtt...

Oda fordult a reszkető leányhoz, gyöngyöden megfogta kezét s szemébe nézve megkérde nevét, tudakozódott állapotáról, sorsáról.

(Folyt. köv.)

sen megtisztel. Élvezd, sőt a te szeretett hitetársaddal, a te mindenben még a ta- nitóság terheiben is hű osztályos társad- dal együtt élvezte ezeken ajándékdás édes örömet, élteket hátralevő minden napjaiban. Mi szívünkkel kívánjuk, hogy isten örökjék továbbra is élteket felett, hogy még evékek át együtt szolgálhassá- tok egyházunkat, hogy lelki-teszt erővel munkáikéva, nevelhesetek fel még mi- nél több jó honleányokat, és buzgó egy- háztagokat. Eljetelek sokáig!

Végül háláteljes szívvél köszönöm meg a főtiszt, nagyságos, nagytiszt., te- kiintetes és minden rendű és rangu gyű- lekezett tagjainak, hogy becses megjele- nésükkel különben szerény ünnepejű fé- nyét emelni, ezáltal a népnevelés nagy horderejét elismerni méltóztattak. Tartsa meg isten közöttünk továbbra is e nemes buzgóságot; lebegjen e nemes város és az ebben letelepedett egyházak felett min- denkor az egyetértés szelleme, hogy mi- ként eddig, úgy ezután is a nevelészent oltárára karöltve tehessek le újabb meg újabb áldozataikat. Virágozzék e nemes város, virágozzanak ebben a testvér egy- házak, mind az időknek végéig!

Némethi Lajos.

Szenteld meg a zászlót!

A nagyváradi 48-as párt zászlójának fel- avatása alkalmára. Irta: ABRÁNYI EML.

Fel a zászlót...! hadd ragyogjon szépen, Mint szivárvány a felhő ölében...! Bontsátok ki, hadd lengjen merészül, Mint a sas ha fűszáryainál készül...! Csak fel azt a zászlót...!

Ezredéves mult magasztos gyásza, Honfi sziv szent fölhaborodása; Nemtő a ki tanított minket Büszke fölvel hordani bilincset — Szenteld meg e zászlót...!

Fuvalom, mely hősök sirján keltél, A holott egy koszorut se leltél, Mert babérja nincs e koldus kornak, Hol virágot Caesarokra szórnak — Szenteld meg e zászlót...!

Költő dala, méla buval hangzó, Mint haldoklót sirató harang szó, Édes bus dal, gyászos kobzon verve, Melyből zendül milliók keserve — Szenteld meg e zászlót...!

Árvák könnye, hulló égi harmat Szent apákért, kik a népért haltak, Szoda köny, sebek írjaul adva, Hervadó honszeretet harmatja — Szenteld meg e zászlót...!

Jertek ide, spartiai anyák ti! Övezetek, a kiket ünnepe: látni! Anya kéz, a mely esz-ággal fedtetd Vértó testét bajnok gyermekednek — Szenteld meg e zászlót...!

Esküszöm e fényes lobogóra: Hogyha egyszer felkondul az óra, Tespedők mi, fölkelünk egy szálig És tart mellet harezolunk halálig, S nem hagyjuk e zászlót...!

Esküszöm, hogy harezolunk alatta, Harezolunk mig meg lesz egy darabja, Mig olyan lesz...! lóporfüsttel ékes...! Olyan rongyos és olyan fűnséges, Mint a régi zászló...!

(1881. június 12.)

A fővárosból.

A n5 boszuja. A fővárosban Mannák Vilma, király-utca 77. szám alatti házban kávémeréssel foglalkozó nőn teg- nap délután 5 órakor egy ismeretlen nő, ki hosszabb ideig a ház előtt sétált egy ugyanazon házban lakó eskedő által az utazásra hivatta, azt izenvény neki, hogy egy férfi várakozik rá. Alig lépett ki a kávésnő az utozára, az ismeretlen megra- gázta s paprikát szórt szemé közé, azu- tán kéát rántott elő s azzal a szemevilá- gát vesztett asszony fejét s jobb kezét összeszúrta. E tette után a merénylő megszökött. Mannák Vilma, kinek segély-

kiáltására a házbeliek csak későn futot- t ki, lakására vitték. A megszökött tet- test nyomozzák.

Időjárású jegyzések. Európa: A nagy légnyomás (762—765) continens délnyugoti táján részében, a depressió (752—754) Oroszország dél- nyugti táján van. Németországban nyugti Syenge szeleknél az idő változó, száraz, a hőmérséklet nagyobbodott.

Hazánkban: Esős, helyenként viha- ros szelek mellett a hőmérséklet, valamint a légnyomás is felebb szállott. Az idő vál- tozó, szeles, hűvös, számos ismétlődések- kel. A folyó hó 8-ikán jelzett változó jel- legű idő, hűvös voltával még egy napig tart, utána derült jeleget ölt, s egyre szá- razabb és melegebb lesz.

UJDONSÁGOK. Debreczen város polgárai- hoz! Városunk volt országgyűlési derék képviselői, Simonyi Ernő, Helfy Ignác és Mudrony Soma urak e hó 19-én, vasár- nap délután 3 órakor be- számoló- és programbeszédeik meg- tartása céljából körünkbe érkeznek. Felhívjuk pártunk t. tagjait, hogy a fogadtatásnál közreműködni sziveskedjenek.

A kik a bandériumban részt- venni szándékoznak, a párt utcai elnökeinél naponként jelentkezhet- nek, hol a szükséges utasításokat megkapják.

A fogadtatás s bevonulás pro- grammja s egyéb szükséges tudni- valók, később fognak közzététetni.

A debr. függetlenség i párt intéző bizottsága. Gr. Károlyi István ismert főur tegnapielőt meghalt. 84 éves volt. Kiter- jedt családot hagyott maga után, Beke poraira!

Tel júniusban. Ausztriából és Európa több részéből hidegről irnak. A virágzó buza himporát elmosta az eső, el- sőpörte a szél; a szőlőket megölte a jég. Ausztriából s hazánk néhány hegyes vi- dékéről erős havazást jelentenek.

Uj 5 frtos bankjegyeket kapunk nemsokára, olyan forma mintára, mint az uj 10 frtosok; mindkét oldalán nyomással, a ezimre helyét azonban a király arcképe fogja bötíteni. Ezt követendik majd az 1 és 50 frtosok, melyek szinte ujjakkal fognak pár év alatt kieserülni.

Felkötötte magát egy N. nevű öreg polgár, ki már régebb idő óta beteg- ségben szenvedett és sokszor mondogatta barátainak hogy: ő már megelégette az életet. Némi önértéssel hajította végre sötét elhatározását, mert egy monda előző na- pon: mivel dolgozni nem tud s kenyerét sem képes megkeresni, koldulni pedig nem tud s kenyerét sem képes megkeresni, koldulni pedig nem akar, hogysen terhére váljék másoknak, legjobb lesz neki már a halál. És úgy tőn a miként beszéle; most már tul van a földi nyomoruságon.

Üstökös. Az 1807. szeptember 22-ig megfigyelt nagy üstökös f. hó első- jén éjjel minden várakozás ellenére Gould csillagász Buenos-Ayresban a Cridani-féle csillagképben újra fölfödte. Közép Eu- ropában az üstökös egyelőre még nem látható, de látható lesz körülbelül egy hó- nap mulva szabad szemmel is.

Dr. Klár Vizeze helybeli orvos lakását Bathányi utca Czegélyi-féle ház- ból ugyancsak Bathányi-utca Pusztay-féle házba helyezte át, mit is a t. közönségnek ajánlunk figyelembe.

A tisztú majális a ros idő miatt bizonytalan időre elhalasztatott.

Mukányi Nagyváradon. Csiky Gergely Mukányi című vigjátékát folyó hó 8-án mutatták be először a váradi közönségnek. A darab nagy sikert aratott s a nagyszámu közönség, mely a szinkör minden zugát betöltte, nem győzte tap- solni a közreműködők játékát, mely sza- batosságra és egyöntetűsre nézve az ed- digieket jóval föllülmutta. A csimszerep- ben Szatmári Árpád működött a nála megszokott gyakoroltságával. Gazdag tért találtak színész és arnyaló tehetségük számára Balási és Sz. Németh I., az első a nyelvész, a második pedig a reporter szerepében. A nők közül kiűntek: Hu- nyady Margit (Ella); Lányó Ilka (Pi- roska); Vavra Emilia (Margit) stb.

* Párbaj — kárpitos inas és egy másik gyerek közt. K. kárpitos inas (vagy talán már legény is) följele- nés tett a temesvári rendőrségnél, hogy ő ki lett hiva „duell“-ra. A rendőrség ki is tartá mentő szárnyait a menekvőre, ki remegve mutató meg a kihívó levelet B- volt irnoktól. Hogy mi a sérelem tárgya, drasztikus volta miatt nem iktathatjuk ide, de azt hisszük, hogy a rendőri közbelé- pés nélkül sem lett volna komédiából va- lami, mert mindkettőről esakis azt lehet föltételezni, hogy a kard kiesett volna ke- zükből még a kakasviadal kezdete előtt.

* Füstölő vulkán. Athénből írják: Hiteles forrásból érkezett hírek szerint az utolsó hétfőn az 1870. óta nyugvó vulkán a Santorin-öbölben újból füstölőgni kezd.

* Palásthy Sandor, az „Ellenőr“ volt szerkesztője s egyike a legkiválóbb magyar hírlapíróknak, f. hó 10-én éjjeli 2 órakor Felső-Csajon (Abaujmegyében) meghalt. — Ma délután 4 órakor ugyanott eltemetették.

* Újabb zászlósértés. Pütkérczen majális tartottak az oláhok ugyanazon a napon, mikor a brasóvi bíróság a zászló hősökét felmentette. A meghívott létfalu- siak nemzeti zászlóval jelentek meg, me- lyet a románok összeszaggattak. Bővebb tudósítás ez ügyben még nem érkezett.

* A Bolond Istók nőtolsó száma kö- vetkező tartalommal jelent meg. Zichy Jenő, az al-Széchenyi (arcképpel), Gene- ral Edelsheim (vera), Kóbi dalaiból, Mókai a Szikulutok közt, vicezelődés (kép), a ba- nya tanya (vera), Falstaff Palya hadserege (kép), Bankettó angharése di Fiume, Kor- tesnóták, országúti látványosság (kép), Da- rányi programbeszéde, összeolvasott hí- rek, színház, bolond gombák, telephon. — Bolond Istók, e legkedveltebb s legdisze- sebb éleztap, megjelenik minden vasárnap s előfizetési ára évnegyedre 2 frt.

* Furdői hírek. Több furdőhelyről írják, hogy a furdővendégek száma ál- talában csekélyebb, mint tavaly ilyen idő tájban volt. Szilácson még alig van egy két vendég. Treasény-Teplitz sem oly élénk mint lenni szokott; itt azonban inkább a választások, mint a hideg napok fogyaszt- ják a közönség számát. Püstyében arány- lag legtöbb a vendég, a cigányzenekar nagy élvezetet nyújt a parkban. Vihnye még egészen kihalt; de nem is esoda, mert épen Vihnye vendégei igénylik leg- jobban a szép időt. Buziásra az utolsó hé- ten sokan érkeztek.

* A természet ritka tüneménye. Szarvason a mult héten Deutsh hentes egy öreg disznót levágott, s a mint a kis malacokat kivette az anya méhéből — nagy esododálkozására egyik a kiosik köz- zül nem disznóhoz hanem — elefánthoz volt hasonló. A ki ezt nem látta, tán nem is akarja elhinni. Már pedig Koren fő- gymn. tanár lakásán van elhelyezve, azon szándékából, hogy a főgymn. múzeum részére tartandó meg, de mint hírlík ezt az iskola nem tartja meg mivel igen köl- séges volna. Így tehát e ritka példány ismét vissza kerül Deutsh henteshez, ki alighanem a nemzeti muzeum számára küldi meg.

* Szarvatlan szarvast löttek a Weyer vadászterületen. A szarvas 3 éves volt, hangja fölütte erős s a vadászokat ozzel csalta rendszeren maga felé. A vadász, ki a szarvast ezuttal elejté s kinek alkalma volt azt többször megfigyelni, csudálkozva említi fel, hogy e természeti tünemény a tehének közt igen kitüntetett volt s hogy a többi agancsarak hangja halattára azon- nal kerekét oldottak. Hogy mily uton-mó- don bírta magának ezen tekintélyt társai- val szemben megszerezni, az maig is rej- tély, mert schase látták öt hozzá hasonló szarvassal küzdeni; ami azonban valószí- nűleg gyakran megtörtént, mert nyakán több gyógyult hasítás volt észlelhető, me- lyek hihetőleg a küzdő ellenfél agancsai- tól származtak. A szarvas koponyáján ró- zsátó megvult, hátul megmerve 15 mm. magas, 11 mm. erős, hegyesen végződő és eltolható vastag burkolattal borítva.

* Mese a világ végéről. Olasz lapok közzéteszik Leonardo Aretino jöven- dölését, mely „Apulia volante“ című mun- kája ötödik kötetében olvasható. E szerint a 14-ik században elhunyt olasz író azt jövendölte, hogy a világ 1881. november 15-én fog e pusztulni. A pusztulás tizenöt napig fog tartani, következő sorrendben: Első nap a tenger átlépi a partokat. Más-odik nap benyomul a föld mélyébe. Har- madik nap kivész valamennyi emlős állat. Negyedik nap a tengeri állatok. Ötödik napon a macarak. Hatodik napon vala- mennyi ház fog összedölni. Hetedik napon a sziklák roskadnak le. Nyolcadik nap földrengések lesznek. — K i l e n z e d i k napon a h e g y e k o m l a n a k ö s s z e.

Tizedik napon valamennyi ember megné- mul. Tizenegyedik napon a sírok fognak kinyitni. Tizenkettedik nap csillagező lesz. Tizenharmadik napon meghal valamennyi ember. Tizennegyedik napon és föld fog- nak égni. Tizenötödik napon végre meg fog történni a föltámadás és az utolsó ítélet.

x Eladó. A piacon, legjobb helyen levő, évenként 70,000 frnyi forgalmat fel- mutató fűszerüzlet késáletével és felszerel- vényével együtt szabadkézből minden óráan eladó. Értekezhetni a kiadóhivatal- ban.

FELHÍVÁS ELŐFIZETÉSRE. Figyelmeztetjük és kérjük tisz- telt előfizetőinket, kiknek előfizet- sük m. hó végéig lejárt, hogy újabb megrendeléseiket m i e l ő b b m e g t e n n i méltóztassanak.

Lapunk ára: Egy óra . . . . . 1 frt — kr. Két óra . . . . . 1 frt 80 kr. Három óra . . . . . 2 frt 50 kr.

Előfizetést a hó bármely nap- jától elfogadunk. Az előfizetési pénzek és postai utalványok lapunk kiadóhivatalába, főpiac, Vecsey-ház küldendők.

A „Debreczen“ kiadóhivatala. — Budapesti tőzsde, június 14. Ezüst frt 100—110; es. és kir. arany frt 5.52 kr; 20 francos arany frt 9.30 kr.

— Dr. Fáy Márk orvos, sebész- tudor, szülész rendel d. e. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig. Különösen foglalkozik syphilis, borbetegségek és gégettkrészzettel. Lakása n.-hatvan-utca 1576. sz. a.

Szabó József, felelős szerkesztő s kiadótitájdonos.

Nyilvános köszönet. Leányom Kovács Mária a „Magyar-Francazia biztosító részvény-társaság“-nál halálesetre biztosítva lévén és elhaláloz- ván a 2000 frnyi biztosított tőke a sza- bályszerű iratok beszerzése után a neve- zett társaság által minden levonás nélkül kerek összegben pontosan kifizetett; mely eljárás kötelességemnek tartottam őszinte elismerés mellett köztudomásra hozni.

Debreczen, 1881. június 10-én. (260.) Özv. Kovács Imréné.

ERZSÉBET-KIRÁLYNÉ SÓSFÜRDŐ

gyógyhely Budapest, (Budán). Idény május 1-től szeptember 30-ig.

A gyógyhely keserűvíz-forrásai (író és furdő gyógymód) legjobb sikerrel hasz- nálhatók: a beteg bánalmánál, alhasi és ál alános vérbőségénél, és ez ebből kelet- kező nemesebb szervekhez való vér ódu- lánál, vöröszéri pangások esetében, arany- érnél, túlságos elhízásnál, rász:kórnál, mjj és lépbajknál, közvényenél és végre női betegségeknel.

Egészséges fekvés, tisztú levegő, 40 kényelmes lakszoba, jó vendéglő, több- nemű szórakozás. Pontos közlekedés a fővárossal ál- lomásozó társas-kocsiikon, reggel 5 órástól kezdve. R-nedő orvos Dr. Bruck J. (lakik Budapest, Deak-utca 19.) Tulajdonosok: Mattoni és Wille.

A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevelet nyert.

É R T E S I T É S.

Hazánk egyik legrészegsávdusabb savanyu vizéről a mohai AGNES-forrásról.

Vegyelemezése a fehérmegyei mohai ÁGNES-forrás vizének:

1000 gramm vízben		1000 gramm vízben	
Szénsavas natrium	0,04415 gramm.	Borsavas natrium	0,00876 gramm.
Szénsavas kalium	0,01278 "	Kénsavas calcium	0,02297 "
Szénsavas lithium	0,00740 "	Phosphor-avas calcium	0,00015 "
Szénsavas calcium	1,22051 "	Aluminiumoxyd	nyomai "
Szénsavas magnesium	0,34231 "	Korvasav	0,06646 "
Szénsavas vasoxydul	0,00603 "	Tiánsav	0,00114 "
Szén-avas mangán	0,00074 "	Szerves anyag vajzsavók (?) nyomai	0,02398 "
Chlor-natrium	0,00298 "	Silard alkatrészek összege	1,65108 "
Chlor-ammonium	0,00262 "	Szabad és félig kötött szén-sav	2,80064 "

száz 1400 köbeentiméter, A víz fajszulya 1,00461; a víz hőmérséke 11,2° Celsius (levegőé volt — 2° C.) a vízből kitóduló gáz vegyalkata térfogatú százeledekben kifejezve:

Szén-sav	99,001%
Idegen gáz	0,99% mely csekély
	100,00

voltánál fogva nem volt felismerhető.

E fennebbi elemzés mutatja, hogy ezen víz a savanyu vizek között az első közé sorolandó. Tekintve, hogy ugy szőlván csupán szén-savókat tartalmaz, igen nagymennyiségű szabad szén-sav mellett ezen ásványvíz a tiszta földes savanyuvizek közé tartozik.

Budapest, 1880. június.

Dr. LENGYEL BÉLA, m. k. egyetemi tanár.

ORVOSI NYILATKOZAT.

A mohai „ÁGNES“-forrás tiszta földes savanyuvíz az igazgatócom alatt levő Rókus-kórház különböző osztályain nagy kiterjedésben alkalmaztatván, ugy az osztályos főorvosok jelentései, mint saját mellbeteg osztályomon és magángyakorlatomban nyert meggyőződés alapján állíthatom, miszerint kitűnő hatásának bizonyult a légző-, emésztési és húgyszervek hurutos bántalmainál, és azért mindazon esetekben, a hol szabadszén-sav tartalmának nagymennyisége alkalmaztatását megengedi, kiválóan ajánlható. Budapest, 1881. febr. hó 5 én.

Dr. GEBHARDT LAJOS, egyetemi tanár és a Rókus-kórház igazgatója.

A mohai ásványvíz Dr. Lengyel Béla tanár elemzése után indulva, a szén-savas földes ásványvizek közé tartozik, s annak vásra használata alkatrészei szerint javallható a görvélykór, tüdővész, esontlagyulás, nemkülönben angolkór esetében.

Budapest, 1880. június 19 én.

Balogh Kálmán, orvostudor és egyetemi tanár.

Kivonat a megyei tiszti főorvos jelentéséből. A Moha község hátárában fekvő s nagyságos Kempelen Imre ur tulajdonát képező ártézi kut, a fődszin fölött mintegy fél méternyi magasságban emelkedő savanyuvíz forrás. Vízének mennyisége 24 óránként 86,4 hektoliterre hófoka 11,20 C. fajszulya 1,00461. A mohai savanyuvíz Dr. Lengyel Béla, egyetemi tanár ur vegyelemzése szerint, egyike hazánk legrészegsávdusabb vizeinek, s csupán szén-savas sókat tartalmazván: földalattitása bizonyára a már meglevő hasonló források mellett is, ugy gyógytani tekintetben, mint a közhasználat céljából is nyereség. Vegyalkatára nézve a mohai „ÁGNES“-forrás a Gieszlübbli savanyuvízhez hasonlítván leginkább, földalattitása nemzetgazdasági tekintetben is kiváló fontossággal bír: rendeltetése lévén mintegy a Gieszlübbli savanyuvízet piacainkról joggal leszorítani. A víz tiszta, átlátszó: hosszabb időn át üvegbe zárt állapotban sem képez üledéket; nagymennyiségű szabad szén-sav tartalmának fészereje, nem engedi meg sójainak vegybomlását; ize kellemesen savanyu, tisztán használva is igen fűdő; borral vegyítve élénken pezsgő, kellemes italul szolgál. A mi a vizek gyógytani hasznait illeti; kitűnő haszna tapasztaltatott a légzési, az emésztési és a vizeleti szervek hurutos bántalmainál; bő szén-sav mennyisége a gyomor idegrégeit kellemesen érintvén s enyhítőleg hatván azokra, a víz az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban is jó szolgálatokat tesz; vegyalkatát képző könnyen bomló sóinál fogva, kiváló előnyöket ígér a gyermekgyógyászatnál; a mennyiben a gyermekek gyomorsav túlképződését, s ebből kifolyólag a görvélyesség és angolkór kifejlődését megakadályozza. Általában a mohai „ÁGNES“ forrás mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyeknél a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének kártalan fölfokozása kívánatos.

Székesfehérvár, 1880. május hó 13 án.

Dr. Varga Zsigmond, Fehérmegye tiszti főorvosa.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.

Országos főraktár:

É D E S K U T Y L. magyar királyi udvari ásványvíz-szállítónál BUDAPESTEN.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Ezen hazai vállalatot a nagyrődemű közönség kegyes pártfogásába tisztelettel ajánlja

Mohán, 1881. év tavaszán.

A mohai Ágnes-forráskut kezelősege.

A gráci 1880. évi orsz. kiállítás on elismerési oklevelet nyert.

Az első évi oiszállítás meghaladta a 80,000 palack mennyiségét.

Az első évi oiszállítás meghaladta a 80,000 palack mennyiségét.

Dr. Fr. Lengyel NYIR-BALZSAMA.

Már maga a nyírlé, mely a törzs megfúrása alkalmával a nyírfából folyik, a legkitűnőbb szépitő-szernek ismeretlik emberemlékezet óta; de ha még ezen nedvből a földből a földaláló előírása szerint vegyészeti uton balzsam készítetik, akkor nyer még csak majdnem csodás hatást.

Ha az arcot vagy más bőrrészeket este bekenjük vele ugy már a következő reggelen a bőr észrevétlen lehámlik, a mely ezáltal vakítóan fehér és lágy lesz.

Ezen balzsam az arcon keletkezett redőket és himlőhelyeket lesimítja; a bőrt fehéríti, lágyítja, frissíti, legrövidebb idő alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, orr vörösséget, bőralkát és a bőr minden egyéb tisztátalanságát. — Egy korsó ára használati utasítással 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerésznél Budapest, Pozsonyban: Pisztory Felix gyógyszerárban. Temesvárt: Tárcazy Istrán gyógyszerárban. Zágrábban: Mitlbach Zsigmond gyógyszerárban. (113.)

Rappold Ferdinánd

csiszoló gyára

Bécsben, Margarethen, Pilgramm-utca 20. szám,

ajánl náxos és simító-csiszoló, csiszoló karikát, vásznat, papírt, puska-kőpapírt, üvegpapírt, késtisztító-csiszoló, tisztító-szert, tisztító-por, acél-élesítő-szert, olompapírt, ónhamut, pirossimítót, fénköveket, síkarköveket, ugymint minden e szakba vágó szereket, élesítő és simítókat aezélnak, vas, gránát, márvány és üvegeknek stb (252.)

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. gyógyszerész urnál s csaknem minden nagyobb városi gyógyszerárban.

Hely b... Egy évre... Fél évre... Előzetes... főpiacz... készítés... E15... TELEGD... KAROLY... szerkesztő

Debre... A korm... ják az adót... ják — örö... zának adják... kat hazafi... az adót soka... azt következ... az adó ellen... szeretik jobb... Mi is az... áldozni kell... utolsó garas... szükség ugy... e sepp vérét...

A korm... záját, amde... Magyarország... bal csak Mag... zájának, s a... az adó mind... ujabbnál uja... taláért, azt a... kormánypart... Magyarország... ha azon adó... adnók is egy... Magyarország... szág lenne.

A korm... szive Bécs, a... Budapest, s... sőbal a sok... legnagyobb... a szívébe, B... mi hazánk sz... sza semmi... Magyarország... kell kimulni.

Mit kap... ország a... tartására kia... gon csak eg... hol a magya... nak, vagy é... nek? Vagy... szerelését ad... gyar vállalk... szonnak néu... magyar ipar... na? Nem, n... nem tanult... nem a mit... megfelel nek...

Vagy n... ország a szé... nak fővárosa... ország által... udvartartási... ván semmit... mánypartiak... Magyarország... emésztli fel... sőbal a sok... Magyarország... szágnak kell...

A korm... ják egymást... nak, mint ör... adása lenne... Feltéve... igaz volna is... kor az adó... mert az a p... bent maradt...